

Številka: 51104-26/2017/4

Datum: 7. 11. 2017

Odgovori o izvajanju priporočil Odbora za človekove pravice Združenih narodov iz 8., 16. in 20. odstavka Sklepnih ugotovitev Odbora glede tretjega periodičnega poročila po Paktu o državljskih in političnih pravicah

V točki 34 Sklepnih ugotovitev Odbor v skladu z 71. pravilom 5. odstavka Poslovnika Odbora poziva, da naj država pogodbenica v enem letu po sprejetju teh sklepnih ugotovitev predloži informacije o izvajanju priporočil odbora iz 8. razdelka (rasizem in ksenofobija, tudi sovražni govor), 16. razdelka (prosilci za azil, migranti in begunci) in 20. razdelka (ranljive osebe med migranti). (Naslednje periodično poročilo je predvideno do 31. 3. 2021).

Rasizem in ksenofobija, tudi sovražni govor

7. Odbor je seznanjen z zakonodajnimi ukrepi za prepoved sovražnega govora, je pa zaskrbljen zaradi rasističnega in ksenofobnega govora politikov o ljudeh iz manjšinskih skupin, tudi o migrantih in beguncih. Prav tako izraža zaskrbljenost zaradi naraščanja sovražnega govora na medmrežju in spletnih forumih, predvsem o migrantih, Romih, lezbijkah, gejih, biseksualnih in transseksualnih (LGBT) osebah ter muslimanih. Odbor je zaskrbljen tudi zaradi majhnega odstotka prijav in pravnih odzivov na primere rasnega razlikovanja, vključno s pregonom resnih primerov sovražnega govora, ki spodbuja k sovraštvu ali nasilju (2., 18., 20. in 26. čl.).

8. Država pogodbenica naj okrepi prizadevanja za preprečevanje in odpravo vseh oblik rasizma in ksenofobije, tudi:

a) z ustanovitvijo neodvisnega in učinkovitega organa za ukrepanje v primerih diskriminacije, tudi s preoblikovanjem zagovornika načela enakosti v ta namen;

Republika Slovenija je ustvarila delno nov sistem boja proti diskriminaciji v letu 2016. Državni zbor Republike Slovenije je tako 21. aprila 2016 sprejel Zakon o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16). Novi zakon ureja nepristransko, samostojno in učinkovito obravnavo primerov kršitev prepovedi diskriminacije, prav tako pa vzpostavlja samostojni državni organ – Zagovornika načela enakosti. Na podlagi javnem razpisu je Državni zbor RS dne 25. oktobra 2016 imenoval zagovornika načela enakosti. Zagovornik je začel z delom, njegove aktivnosti so javnosti dostopne tudi preko spletne strani <www.zagovornik.gov.si>.

Glede izjav politikov o manjšinskih skupinah, gre zlasti za starejše obdobje (2007 in 2008) in ti primeri so bili preiskani, ustrezni postopki so bili sproženi, ni pa možnosti poseganja v poslansko imuniteto.

Vlada tudi šteje, da se je sovražni govor začasno povečal v obdobju avgust 2015 – februar 2016 (množične migracije iz smeri Turčije proti severu Evrope preko ozemlja Republike Slovenije), vendar so glede tega pristojni organi, pa tudi nevladne organizacije ukrepale.

b) s sprejetjem jasne strategije preprečevanja in odpravljanja diskriminacije, ob posvetovanju s predstavniki civilne družbe;

/

c) z zagotovitvijo lahko dostopnega sistema preglednih in učinkovitih pravnih sredstev za žrtve diskriminacije in z boljšim prijavljanjem in pravnimi odzivi na primere rasnega razlikovanja, tudi pregonom hujših primerov sovražnega govora, ki spodbuja k sovraštvu ali nasilju;

Ni zakonodajnih sprememb. V letu 2016 je Vlada Republike Slovenije namreč pripravila Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J; EPA 1067–VII), ki je v 24. členu vseboval tudi določen poseg v človekovo pravico do komunikacijske zasebnosti (37. člen Ustave Republike Slovenije) zaradi odkrivanja storilcev prekrškov s področja t. i. sovražnega govora, ki se je nanašal predvsem na komentiranje na svetovnem spletu (vprašanje glede pridobivanja podatkov o imetnikih IP naslovov). Navedena predlagana določba je bila na seji Odbora za pravosodje Državnega zbora RS dne 6. 4. 2016 črtana z amandmajem poslancev in poslank (brez glasu proti), saj naj bi pretirano posegala v komunikacijsko zasebnost oziroma svobodo izražanja ali pa celo pomenila uvajanje cenzure. Glede na navedeno menimo, da so bili pravni odzivi v zvezi s pregonom sovražnega govora tudi na področju hujših prekrškov preizkušeni in je bilo ugotovljeno, kje je meja posegov pravne države preko zakonov na področje človekove pravice do komunikacijske zasebnosti (37. člen Ustave Republike Slovenije) ali v svobodo izražanja (prvi odstavek 39. člena Ustave Republike Slovenije).

d) z obsojanjem rasne diskriminacije in izvajanjem ukrepov za ozaveščanje, ki bi krepili spoštovanje človekovih pravic in strpnost do drugačnosti, tudi spodbujali zavedanje, da je sovražni govor zakonsko prepovedan.

Na podlagi Zakona o medijih (ZMed), ki sovražni govor tudi posebej prepoveduje, se v okviru letnih javnih projektnih razpisov za sofinanciranje programskih vsebin medijev že vseskozi spodbuja k zmanjševanju sovražnega govora. Med cilji oz. nameni tega razpisa je določena tudi »kultura javnega dialoga«, v segmentu razpisa, ki je namenjen t. i. programom posebnega pomena, ki so v javnem interesu RS (lokalni, regionalni, študentski in nepridobitni radijski in televizijski programi), pa je kot eno izmed meril določeno tudi »zagotavljanje upoštevanja načela kulturne raznolikosti, načela enakih možnosti spolov ter uveljavljanja strpnosti«.

V letu 2016 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (ZMed-C), ki je med drugim določil, da mora izdajatelj, ki v okviru medija dovoljuje komentiranje javnosti, oblikovati pravila za komentiranje ter jih javno objaviti na primernem mestu v mediju. Komentar, ki ni v skladu z objavljenimi pravili, pa mora biti umaknjen v najkrajšem možnem času po prijavi oziroma najpozneje v enem delovnem dnevu po prijavi. Zadevna rešitev predstavlja način (samo)regulacije sovražnega oziroma žaljivega govora na spletnih medijih in posledično zmanjšanja njegovih pojavov. Povezana je z vprašanjem odgovornosti za objavljene vsebine iz tretjega odstavka 18. člena ZMed, ki določa, da odgovorni urednik odgovarja za vsako objavljeno informacijo (v mediju).

Na podlagi Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1) mora RTV Slovenija v svojih programih podpirati širjenje vednosti o drugih kulturah, ki so zastopane v Sloveniji, in njihovih predstavnikih in spodbujati kulturo javnega dialoga ter omogočati širok prostor za javne razprave o problemih v družbi. Novinarji RTV Slovenija pa so z zakonom zavezani, da pri ustvarjanju programov spoštujejo načela ustavnosti in zakonitosti pri oblikovanju programov, vključno s prepovedjo spodbujanja kulturne, verske, spolne, rasne, narodne ali druge oblike nestrpnosti.

Kot primer dobre prakse zmanjševanja vseh oblik sovražnega govora oziroma javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti lahko navedemo dejavnosti oziroma projekt nevladnih organizacij »Spletno oko«, nato Svet za odziv na sovražni govor in nekatere druge organizacije. »Spletno oko« je slovenska spletna prijavna točka, kjer lahko uporabniki interneta anonimno prijavijo posnetke spolnih zlorab otrok ali sovražni govor na spletu. Poslanstvo prijavnice točke »Spletno oko« je v partnerstvu sodelovati s Policijo, državnim tožilstvom, Varuhom za človekove pravice (brez poseganja v njihove samostojne ali neodvisne pristojnosti), ponudniki internetnih storitev, javnimi in drugimi zainteresiranimi vladnimi ter nevladnimi organizacijami, ter tako s spleta v kar največji meri odstraniti posnetke spolnih zlorab otrok in sovražni govor. Prijavna točka »Spletno oko« svoje poslanstvo in vlogo izpolnjuje z doseganjem naslednjih ciljev:

- delovanje prijavnice točke, ki omogoča prijavo domnevno nezakonitih vsebin spolne zlorabe otrok in sovražnega govora na spletu;
- ozaveščanje o prijavnici točki in nezakonitih spletnih vsebinah tako ključnih deležnikov kot tudi splošne javnosti;
- hitra in učinkovita obravnava prejetih prijav (redno in hitro pregledovanje in posredovanje domnevno nezakonitih prijav na Policijo in prijavnice točkam v tujino);
- spremljanje odstranitve prijav posnetkov spolnih zlorab otrok na slovenskih strežnikih.

Varuh človekovih pravic, Fakulteta za družbene vede (Spletno oko) in Multimedijski center RTV Slovenija so partner projekta »Z (od)govorom nad sovražni govor – Zagon neodvisnega povezovalnega telesa (ZaGovor)«, ki ga na koordinira Mirovni inštitut. Projekt »Z (od)govorom nad sovražni odgovor« se je začel izvajati septembra 2014 in je poskus odzivanja na razširjenost in sprejetost sovražnega govora v Sloveniji ter odsotnost (formalnih) odzivov. Projekt v središče postavlja vzpostavitev in delovanje Sveta za odziv na sovražni govor ter tudi druge povezovalne dejavnosti in dejavnosti ozaveščanja. Izhaja iz potrebe po alternativnih mehanizmi odzivanja na sovražni govor in nujnosti boljše koordinacije že obstoječih akterjev, ki dejavno nasprotujejo in se odzivajo na sovražni govor. Hkrati tudi naslavlja potrebo po opolnomočenju in večji ozaveščenosti ranljivih skupin v Sloveniji, ki so najbolj izpostavljene sovražnemu govoru.

Prosilci za azil, migranti in begunci

15. Odbor obžaluje, da je država pogodbenica sprejela ukrepe, povezane z nedavnim množičnim prihodom prosilcev za azil in migrantov, tudi: a) postavitve ograje iz rezilne žice na meji s Hrvaško; b) skupno izjavo, ki so jo 18. februarja 2016 sprejeli vodje policij Avstrije, Slovenije, Hrvaške, Srbije in Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije o omejitvi vstopa v državo pogodbenico le na podlagi narodnosti in dokazil o istovetnosti, ne pa glede na individualno oceno, ali posameznik rabi zaščito pred vračanjem; in c) spremembe in dopolnitve Zakona o obrambi, ki vojski dodeljuje nejasna in široka dodatna pooblastila, tudi v zvezi z nadzorovanjem množic, brez ustreznega nadzora, odgovornosti in pritožbenih mehanizmov. Odbor izraža tudi pomisleke zaradi sprememb in dopolnitev Zakona o mednarodni zaščiti, ki jih je Državni zbor sprejel marca 2016, in ki lahko spodkopljejo pravico oseb, ki prosijo za zaščito pred vračanjem, do učinkovite odločitve o njihovi prošnji, predvsem zaradi poenostavitve in pospešitve postopka obravnave prošenj za azil, ki jih vložijo osebe iz tako imenovanih »varnih držav«. Odbor izraža tudi zaskrbljenost zaradi oseb, ki prosijo za zaščito pred vračanjem, in bi potrebovale brezplačno pravno zastopanje, pa jim to ni na voljo (2., 6., 7., 13. in 26. čl.).

16. Država pogodbenica naj:

a) zagotovi, da bodo ukrepi v zvezi z množičnim prihodom prosilcev za azil in migrantov v skladu z njenimi obveznostmi po paktu, redno naj presoja o nujnosti in sorazmernosti sprejetih ukrepov;

Republika Slovenija se lahko v primeru spremenjenih migracijskih razmer sooči s situacijo, ki predstavlja tveganje javnemu redu in notranji varnosti. Kot izhaja iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije lahko pritisk migracijskih tokov na Republiko Slovenijo ogrozi varnost in zdravje prebivalcev, še posebej ob nenadnem in množičnem prihodu migrantov. Z namenom zagotavljanja javnega reda ter notranje varnosti je zato Republika Slovenija bila primorana predvideti določene ukrepe, da se v primeru množičnega in nenadzorovanega prihoda migrantov zagotovi notranja varnost in javni red Republike Slovenije ter omogoči normalno delovanje osrednjih institucij države in zagotavljanje vitalnih storitev. Ti ukrepi so v skladu z obveznostmi Republike Slovenije kot države pogodbenice, prav tako pa pristojni organi redno spremljajo migracijske razmere in ocenjujejo morebitna tveganja, na podlagi česar potekajo presoje o nujnosti in sorazmernosti sprejetih ukrepov.

b) sprejme učinkovite ukrepe, ki osebam, ki rabijo mednarodno zaščito, omogočijo dostop do ustreznih postopkov za mednarodno zaščito in zagotovi, da ukrepi države pogodbenice, tudi po dvostranskih in regionalnih sporazumih, prosilcev ne diskriminirajo na podlagi matične države, države prihoda ali tranzita;

Ministrstvo za notranje zadeve kot pristojni organ vsako prošnjo za mednarodno zaščito, vloženo v Republiki Sloveniji, obravnava v skladu z Zakonom o mednarodni zaščiti – ZMZ-1-UPB1 (Ur. l. RS, 16/17) in v skladu z veljavnimi direktivami Evropske unije (EU) ter mednarodnimi konvencijami. Če so v skladu z ZMZ-1-UPB1 izpolnjeni pogoji, se osebi prizna ena od dveh oblik mednarodne zaščite. Razlog večine zavrnjenih prošenj za mednarodno zaščito je neizpolnjevanje pogojev, ki se najpogosteje izkazuje v nekredibilnosti prosilca v povezavi z informacijami o izvorni državi.

c) zagotovi, da bodo v postopku za mednarodno zaščito usposobljeni posamezniki s pravnim znanjem lahko individualno ocenili okoliščine vsakega primera;

Postopki za mednarodno zaščito so zahtevni upravni postopki, katere uspešno vodijo le javni uslužbenci z ustreznim znanjem in izkušnjami, pri čemer se o vsaki prošnji za priznanje mednarodne zaščite odloča individualno, tako da so upoštevani tako subjektivni kot objektivni elementi. V skladu z ZMZ-1-UPB1 se o pogojih za priznanje mednarodne zaščite odloča v enotnem postopku, v katerem se najprej presoja pogoje za priznanje statusa begunca, in če ti niso izpolnjeni, se nadaljuje s presojanjem pogojev za priznanje statusa subsidiarne zaščite.

Prosilcem so ves čas postopka zagotovljena temeljna postopkovna jamstva (4. člen ZMZ-1-UPB1). Osebi, ki zaprosi za mednarodno zaščito, se torej pred začetkom postopka zagotovijo informacije o postopkih mednarodne zaščite, pravicah prosilcev za mednarodno zaščito in njihovi dolžnosti sodelovanja s pristojnim organom ter posledicah nesodelovanja, svetovalcih za begunce in nevladnih organizacijah, ki delujejo na področju azila. Temeljno procesno jamstvo za prosilca je tudi pravica, da spremlja postopek v jeziku, ki ga razume. Pomoč tolmača je proslcu zagotovljena pri sprejemu prošnje in osebem razgovoru. V prevodu prejme tudi vse pisne dokumente in bistvene sestavine odločitve, ki jo organ sprejme v zvezi z njegovo prošnjo (6. člen ZMZ-1-UPB1).

d) zagotovi sistemski dostop do primerno kakovostnega pravnega zastopanja ves čas trajanja postopka za mednarodno zaščito;

Temeljna varovalka pravnega varstva prosilcev za mednarodno zaščito je brezplačna pravna pomoč v sodnih postopkih. ZMZ-1-UPB1 določa, da imajo prosilci za mednarodno zaščito pravico do pravnega svetovanja in zastopanja ves čas postopka, brezplačna pravna pomoč pa je predvidena v postopkih pred upravnim in vrhovnim sodiščem (9. člen ZMZ-1-UPB1).

e) zagotovi popolno spoštovanje načela nevračanja;

Načelo nevračanja skladno s 33. členom Ženevske konvencije pomeni, da nobena država pogodbenica na nikakršen način begunca ne bo izgnala ali prisilno vrnila na meje ozemlja, kjer bi bilo njegovo življenje ali svoboda ogroženo zaradi njegove rase, vere, državljanstva, pripadnosti neki določeni družbeni skupini ali določenega političnega prepričanja. Zakon torej na nikakršen način ne predvideva kršenja načela nevračanja, kot ga opredeljuje Ženevska konvencija, saj ZMZ-1-UPB1 v 36. členu natančno določa tudi prepoved odstranitve iz Republike Slovenije, in sicer do vložitve prošnje.

Poleg tega pa se po ZMZ-1-UPB1 (54. člen) določena država lahko razglasi za varno tretjo državo le, če je med drugim izpolnjen tudi pogoj, da ta država v skladu z Ženevsko konvencijo spoštuje načelo nevračanja. Podobno je pri uporabi koncepta države prvega azila, ki to je, če v njej prosilec uživa zadostno zaščito, vključno z načelom nevračanja.

f) preuči možne ukrepe za pospešitev postopka združitve družin upravičencev do mednarodne zaščite.

Združitev družin upravičencev do mednarodne zaščite se obravnava v skladu z Zakonom o tujcih (ZTuj-2-UPB5). 47.a člen določa, da se pravica do združitve družine prizna osebi s priznanim statusom begunca, pri čemer se družinskemu članu izda dovoljenje za stalno prebivanje. V 47.b členu je določeno, da se tudi osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita za več kot eno leto, prizna pravica do združitve družine, vendar se osebi s subsidiarno zaščito, priznana za eno leto, pravica do združitve družine prizna, ko ji je subsidiarna zaščita podaljšana. Družinskemu članu osebe s subsidiarno zaščito se izda dovoljenje za začasno prebivanje.

Osebe s priznano mednarodno zaščito (tako osebe s statusom begunca kot tudi osebe s priznano subsidiarno zaščito) morajo prošnjo vložiti v roku 90 dni od priznanja statusa mednarodne zaščite pri Ministrstvu za notranje zadeve. Oseba s priznano mednarodno zaščito mora prošnji priložiti listinske dokaze, ki izkazujejo družinsko vez in istovetnost njegovih družinskih članov. Če oseba s priznano mednarodno zaščito ne poseduje listinskih dokazov za izkazovanje družinskih vezi, mora v prošnji navesti vsa dejstva o družinskih članih, s katerimi se želi združiti, zlasti njihova osebna imena, datume in kraje rojstev, naslov prebivališča ter podatke o tem, kje v času vložitve prošnje bivajo. Prošnji mora priložiti tudi pisno soglasje, s katerim pristojnemu organu dovoljuje, da lahko za preverjanje družinskih vezi podatke o družinskih članih posreduje mednarodnim organizacijam, ki delujejo na področju migracij.

Ministrstvo za notranje zadeve si z razpoložljivimi kadri prizadeva postopke izpeljati v najkrajšem možnem času oziroma v rokih, kot so določeni z zakoni. V kolikor želijo tudi osebe, ki združujejo družino, olajšati in posledično pospešiti postopek, je na mestu, da striktno upoštevajo roke in svoje dolžnosti ter uradnim osebam priložijo listinske dokaze, ki izkazujejo družinsko vez in istovetnost njegovih družinskih članov, oziroma v prošnji natančno navedejo vsa pomembna dejstva, ki bodo olajšala in pohitila celoten postopek.

Ranljive osebe med migranti

19. Odbor je zaskrbljen zaradi pomanjkanja ustrezne zaščite mladoletnih otrok brez spremstva in žrtev spolnega nasilja, nasilja zaradi spola in/ali trgovine z ljudmi, ki so med migranti, ki prehajajo ozemlje države pogodbenice. Z zaskrbljenostjo ugotavlja, da na vstopnih in izstopnih točkah ne dobijo nobene psihološke pomoči, prav tako ni formalnega mehanizma za napotitev žrtev po pomoč. Odbor je prav tako zaskrbljen, ker je dostop do dolgotrajne državne pomoči žrtvam trgovine z ljudmi omejen na tiste, ki pri preiskovanju in v kazenskem postopku sodelujejo z organi pregona (8. in 24. čl.).

20. Država pogodbenica naj vzpostavi enotni in uradni mehanizem prepoznavanja ranljivih oseb, tudi mladoletnikov brez spremstva in žrtev spolnega nasilja in nasilja zaradi spola in/ali trgovine z ljudmi, ki so med migranti, in splošni mehanizem za napotitev, ki bo zagotovil njihovo zaščito in rehabilitacijo. Prav tako naj zagotovi dobro strokovno usposobljenost uslužbencev organov pregona in drugih ustreznih strokovnjakov na področju standardov in postopkov za učinkovito prepoznavanje žrtev in pomoč žrtvam. Žrtvam trgovine naj zagotovi primerno pomoč, ne glede na njihovo sodelovanje ali nesodelovanje z organi pregona pri preiskovanju in v kazenskem postopku.

ZMZ-1-UPB1 v 2. oddelku 2. poglavja posebej naslavlja obravnavo ranljivih oseb s posebnimi potrebami, kamor spadajo zlasti mladoletniki, mladoletniki brez spremstva, invalidne osebe, starejše osebe, nosečnice, starši samohranilci z mladoletnim otrokom, žrtve trgovanja z ljudmi, osebe z motnjami v duševnem razvoju, osebe s težavami v duševnem zdravju in žrtve posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja. Identifikacija oziroma prepoznavanje ranljivih oseb je določeno v 13. členu, ki predvideva, da se v okviru pregleda iz 42. člena¹ ZMZ-1-UPB1 oceni, ali gre za prosilca s posebnimi potrebami. Posebne potrebe se lahko sicer ugotovijo tudi kadar koli pozneje v postopku mednarodne zaščite. Prosilcem s posebnimi potrebami glede sprejema se prilagodijo materialni pogoji sprejema, zdravstveno in psihološko svetovanje ter nega; prosilcem, ki potrebujejo posebna jamstva v postopku, pa se zagotovi ustrezna podpora, da lahko uživajo pravice in izpolnjujejo obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite.

Dodatno je Vlada Republike Slovenije na 98. redni seji 28. julija 2016 sprejela sklep št. 21400-6/2016/8, s katerim je določila, da se mladoletnikom brez spremstva, ki v Republiki Sloveniji prebivajo nezakonito, imajo status prosilca za mednarodno zaščito ali status osebe z mednarodno zaščito, v obliki pilotnega projekta za obdobje od 1. avgusta 2016 do 31. julija 2017 zagotavlja ustrezna nastanitev v javnih dijaških domovih, in sicer v Dijaškem domu Postojna in v Dijaškem domu Nova Gorica. Namen projekta je bil, da se mladoletnikom brez spremstva zagotovi ustrezno nastanitev, vključujoč 24-urno oskrbo, ki jo glede na svojo ranljivost potrebujejo. Prav tako jim je s tem omogočana celodnevna strokovna obravnava in ločena ter varna nastanitev, kar posledično pomeni, da se zagotavlja in upošteva tudi načelo otrokove največje koristi. Ker je bil pilotni projekt zelo uspešen, se nadaljuje kot stalni projekt v Dijaškem domu Postojna.

Vzpostavljen je bil tudi projekt PATS - Uvajanje mehanizma za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji, ki je namenjen prosilcem za mednarodno zaščito, ki so morebitne žrtve. V jeziku, ki ga ciljna populacija razume, ponuja osveščanje, prepoznavanje, pomoč in zaščito. Splošni cilj projekta je olajšati identifikacijo ranljivih skupin, ki potrebujejo posebno obravnavo. Posebni cilj

¹ V 42. členu ZMZ-1-UPB1 je urejen predhodni postopek, identifikacija ranljivih oseb se opravi v okviru sanitarno-dezinfekcijskega in preventivno zdravstvenega pregleda.

projekta je prepoznavna in informiranost potencialnih žrtev trgovine z ljudmi, spolnega nasilja ali nasilja po spolu ter njihova ustrezna obravnava. Namen programa je osebe, ki v večini primerov ne prepoznajo nevarnosti in posledic trgovine z ljudmi, ozavešiti in z ustreznim pristopom spodbuditi k aktivni udeležbi pri preprečevanju različnih oblik izkoriščanja. Poleg informiranja mora izvajalec zagotoviti tudi izvedbo dodatnih aktivnosti, ki bodo predstavljale dodano vrednost celotnemu programu.

Dodatno: Glede vzpostavitve sistema delovanja Varuha človekovih pravic po Pariških načelih iz leta 1993 (ti. sistem status A)

Slovenija želi dodatno izpostaviti, da je na zakonodajni ravni tudi že izpolnila svojo zavezo, da bo v Sloveniji vzpostavila državno institucijo za človekove pravice s statusom A po Pariških načelih.

Dne 14. 10. 2017 je začel veljati Zakon o dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 54/2017), sprejet dne 20. 9. 2017. Osrednji namen dopolnitve zakona je bil z ustrezno zakonsko pravno podlago razširiti pristojnosti institucije Varuha človekovih pravic na način, ki bo Varuhu omogočil izvajanje vseh mednarodnih načel in posledično pridobitev statusa A po Pariških načelih o statusu državnih institucij za človekove pravice iz leta 1993.

Mandat Varuha bo po tej noveli širok in splošen, še okrepljen je vidik pluralnosti delovanja institucije. Na podlagi zakona bo ustanovljen Svet varuha za človekove pravice, posvetovalno telo varuha, ki bo omogočal pluralno zastopnost in krepil sodelovanje s civilno družbo in stroko. Zakon določa širok in splošen mandat Sveta, med drugim bo dajal varuhu npr. stališča o razvojnih politikah glede človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V Svetu bo sodelovalo sedem članov civilne družbe in trije predstavniki znanosti, kar bo omogočilo zastopnost različnih področij človekovih pravic, vključno občutljivih skupin, različnih sfer civilne družbe. Člane Sveta bo samostojno imenoval Varuh na podlagi javnega razpisa, z izjemo dveh predstavnikov civilne družbe in enega predstavnika znanosti, ki jih bo lahko imenoval tudi neposredno. Poleg tega bodo člani Sveta tudi predstavniki različnih državnih institucij, vključno različnih vej oblasti, vendar člani ne smejo biti funkcionarji (npr. poslanci, ministri ipd.).

Na podlagi zakona bo pri Varuhu človekovih pravic ustanovljen tudi Center za človekove pravice. Ta bo deloval kot stalna notranja organizacijska enota pri Varuhu, ki pa bo deloval po načelu strokovne avtonomije. Center ima po zakonu široko pristojnost, ki vključuje promocijo, informiranje, izobraževanje, usposabljanje, pripravo analiz in poročil s posameznih področij varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, organiziranje posvetovanj glede uresničevanja in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter sodelovanje s civilno družbo, dajanje splošnih informacij o vrstah in oblikah pritožb na mednarodne organe zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, mednarodno sodelovanje na evropski in mednarodni ravni v mednarodnih organizacijah in združenjih, ki delujejo na področju spodbujanja, uresničevanja in razvoja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Tako Svet kot Center ne bosta obravnavala individualnih pobud, prijav ali pritožb posameznikov iz 26. člena Zakona o varuhu človekovih pravic.

Z zakonom je predvideno, da se določbe glede Sveta začnejo uporabljati 1. junija 2018, določbe glede Centra pa 1. januarja 2019. To pomeni, da mora Varuh do omenjenih datumov vzpostaviti Svet in Center. Vlada pa je svoje obveznosti glede vzpostavitve sistema delovanja Sveta in Centra že izpolnila – zagotovila je vnaprej (še preden je bil zakon sprejet – 20. 9. 2017) potrebna finančna sredstva za delo obeh navedenih novih organizacijskih oblik delovanja Varuha – in to že za leti 2018 in 2019.